

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 41/2020(68)

**ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ
«ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΥΠΡΟΥ (Τηλεοπτική Εκπομπή Ρ.Ι.Κ. Ένα)»**

Ημερομηνία Απόφασης: 30 Σεπτεμβρίου, 2020

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Αγγελικής Λαζάρου, Χρύσως Τσόκκου, Τάσου Κυρμίτση και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του Ιδρύματος πιθανές παραβάσεις του άρθρου **19(5)(α) και (γ) του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ. 300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα)** το οποίο αναφέρει:

***19(5)(α)** Το Ίδρυμα έχει υποχρέωση να διασφαλίζει ότι οι τηλεοπτικές εκπομπές του δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας.*

***(γ)** Για τα αναφερόμενα στις παραγράφους (α) και (β) προγράμματα που μεταδίδονται σε μη κωδικοποιημένη μορφή, το Ίδρυμα έχει υποχρέωση να διασφαλίζει ότι προηγείται ακουστική προειδοποίηση ή ότι αναγνωρίζονται από την παρουσία ενός οπτικού συμβόλου καθ' όλη τη διάρκειά τους.*

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, με επιστολή της ημερομηνίας **17.7.2020**, έθεσε ενώπιον του Ιδρύματος τις διερευνώμενες παραβάσεις.

Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων, και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με την ως άνω πιθανή παράβαση, έχετε το δικαίωμα να τις υποβάλετε γραπτώς και/ή προσωπικώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Η υποβολή των παραστάσεων μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με την ως άνω πιθανή παράβαση, καλείστε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός εικοσιπέντε (25) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε προσωπικώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με την ως άνω πιθανή παράβαση, καλείστε να πληροφορήσετε την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής ότι επιθυμείτε να τις υποβάλετε προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν επιθυμείτε να επιθεωρήσετε το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, ώστε να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις ανωτέρω καθορισμένες προθεσμίες, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε να υποβάλετε τις θέσεις σας αναφορικά με την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του Ιδρύματος εκτίθεται πιο κάτω:

1. Στις **27.5.2020**, μεταξύ των ωρών **9:05-9:10**, στα πλαίσια του ειδησεογραφικού προγράμματος «**Πρώτη Ενημέρωση**» (6:30-9:30) **μεταδόθηκε ρεπορτάζ που περιείχε βία και που ενδέχεται να βλάψει σοβαρά την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων**, κατά παράβαση του άρθρου **19(5)(α)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ. 300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα μεταδόθηκαν, μεταξύ άλλων:

Κατά την διάρκεια του προγράμματος, μεταξύ των ωρών 9:05-9:15 προβλήθηκε ενότητα με τρία ρεπορτάζ. Το πρώτο είχε ως εξής:

Ο παρουσιαστής/δημοσιογράφος του προγράμματος αναφέρει:

«Πάμε να δούμε ένα βίντεο που μας έρχεται από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Στο πρώτο φαίνεται μία γυναίκα να ρίχνει σε κανάλι το αυτιστικό παιδί της, το οποίο τελικά πνίγηκε και στο δεύτερο ένας αστυνομικός κρατάει στο έδαφος, με το γόνατο στο λαιμό, έναν άνδρα αφρικανικής καταγωγής ο οποίος εκλιπαρούσε για τη ζωή του πάμε να δούμε αυτό το σοκαριστικό βίντεο».

Βίντεο σύλληψης/ δολοφονίας George Floyd

Στην οθόνη αναγράφεται: ΜΟΙΡΑΙΑ ΣΥΛΛΗΨΗ ΣΤΗ ΜΙΝΕΑΠΟΛΗ. ΑΠΤΟΗΤΟΣ Ο ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΣ ΣΤΙΣ ΕΚΚΛΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΦΡΟΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥ

Ταυτόχρονα το βίντεο δείχνει αστυνομικό να έχει το γόνατο του στο λαιμό πεσμένου Αφροαμερικανού ο οποίος εκλιπαρεί *“Δεν μπορώ να αναπνεύσω. Σας παρακαλώ, δεν μπορώ να αναπνεύσω.”*

«Σήκω και μπες στο αμάξι» του λέει ο αστυνομικός.

«Θα το κάνω αλλά δεν μπορώ να κουνηθώ» απαντά ο Floyd. Ένας άλλος αστυνομικός παρά δίπλα απλά κοιτάει.

Το βίντεο εστιάζει στο πρόσωπο του Floyd με το πόδι του αστυνομικού να φαίνεται καθαρά πάνω του.

Το σπικάζ του βίντεο έχει ως ακολούθως: *«Ο άντρας έχει συλληφθεί στην Μινεάπολη των Ηνωμένων Πολιτειών και ένας αστυνομικός τον πιέζει το έδαφος με το πόδι του στο λαιμό.*

Ενώ προβάλλεται ξανά πλάνο με το κεφάλι του Floyd να πιέζεται στην άσφαλτο από το γόνατο αστυνομικού, ακούγεται η φωνή του Floyd να λέει εκλιπαρώντας: «Πονάει το στήθος μου. Πονάει ο λαιμός μου. Παρακαλώ δώστε μου νερό».(υποτίτλοι)

Σπικάζ: *«Ένας άλλος λέει – «Ούτε που κουνιέται. Φύγε από πάνω του. Άσε τον λαιμό του».*

Προβάλλεται κοντινό πλάνο στο πρόσωπο του Floyd που δείχνει εντελώς εξασθενημένος.

Σπικάζ:

Οι περαστικοί αντιδρούν στο θέαμα και φωνάζουν στους αστυνομικούς.

- *«Δεν αντιδρά».*
- *«Κοιτάζετε αν έχει παλμό».*

Ενώ ο κόσμος συνεχίζει να φωνάζει, έρχονται τραυματιοφορείς. Στο νοσοκομείο διαπιστώνεται ο θάνατος του.

Προβάλλονται και άλλα κοντινά πλάνα στο πρόσωπο του Floyd.

Σούπερ: ΑΦΡΟΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΣΤΗΝ ΜΙΝΕΑΠΟΛΗ ΕΧΑΣΕ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΥΛΛΗΨΗΣ

Προβάλλεται σκηνή με τραυματιοφορείς φορτώνουν το σώμα του Floyd σε φορείο.

Σπικάζ:

Σύμφωνα με την αστυνομία ο Αφροαμερικανός αντιστάθηκε κατά τη σύλληψη του για πλαστογραφία. Το βίντεο από την κάμερα αστυνομικού προκάλεσε αντιδράσεις

στα κοινωνικά δίκτυα και θυμίζει υπόθεση του 2014 που έχει προκαλέσει διαδηλώσεις κατά της αστυνομικής βίας.

ΗΠΑ: ΣΦΟΔΡΕΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΒΙΑ.

2. Στις 27.5.2020, μεταξύ των ωρών 9:05-9:10, στα πλαίσια του ειδησεογραφικού προγράμματος «**Πρώτη Ενημέρωση**» (6:30-9:30) **μεταδόθηκε ρεπορτάζ που περιείχε βία χωρίς το Ίδρυμα να διασφαλίσει ότι προηγήθηκε ακουστική προειδοποίηση**, κατά παράβαση του **άρθρου 19(5)(γ)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ. 300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, με επιστολή του κ. Γρηγόρη Μαλιώτη, Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή του, ημερομ.27.7.2020 (**Παράρτημα Α**), υπέβαλε τις θέσεις και τις απόψεις του σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση χωρίς να εκφράσει την επιθυμία όπως υποβάλει τις απόψεις του και προσωπικώς ή/και να επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων όλων των γραπτών παραστάσεων του Ιδρύματος, και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του υπό αναφορά προγράμματος κρίνουμε ότι:

- Στις 27.5.2020, μεταξύ των ωρών 6:45 – 9:30, κατά τη διάρκεια της πρωινής ενημερωτικής εκπομπής «**Πρώτη Ενημέρωση**», το Ίδρυμα μετέδωσε ρεπορτάζ, το οποίο έδειχνε την διαδικασία σύλληψης του Αμερικανού πολίτη George Floyd από αστυνομικούς που οδήγησε τελικά στον θάνατο του τελευταίου. Το ρεπορτάζ περιείχε πολύ σκληρές εικόνες και λεκτικό καθώς, πέραν του κοντινού και παρατεταμένου πλάνου με αστυνομικό να γονατίζει στο λαιμό του Floyd μέχρι που ξεψύχησε, ακούγεται ο ίδιος να λέει “Δεν μπορώ να αναπνεύσω. Σας παρακαλώ, δεν μπορώ να αναπνεύσω”. Το εν λόγω ρεπορτάζ μεταδόθηκε χωρίς το Ίδρυμα να διασφαλίσει ότι δεν θα παρακολουθούσαν ανήλικοι κατά παράβαση του **άρθρου 19(5)(α)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ.300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) (υποστοιχείο 1) και χωρίς να προηγηθεί η οποιαδήποτε ακουστική προειδοποίηση κατά παράβαση του **άρθρου 19(5)(γ)** του πιο πάνω Νόμου.

Σε σχέση με τα όσα αναφέρει ο Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος στην επιστολή του ημερομ. 27.7.2020, η Αρχή έχει να παρατηρήσει τα ακόλουθα:

Η Αρχή αντιλαμβάνεται ότι το συγκεκριμένο γεγονός ήταν ύψιστης ειδησεογραφικής σημασίας καθώς πυροδότησε πλήθος αντιδράσεων ανά το παγκόσμιο και σε καμιά περίπτωση δεν μπαίνει στη διαδικασία να αμφισβητήσει το δικαίωμα των δημοσιογράφων να αναδείξουν όποιο θέμα θεωρούν σημαντικό για την ενημέρωση του πολίτη.

Ωστόσο, έχει επανειλημμένα υποδειχθεί από την Αρχή ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα προγράμματα που μεταδίδουν, κυρίως τις ώρες που παρακολουθούν και ανήλικοι, προκειμένου να μη στιγματίσουν ανεπανόρθωτα την παιδική ψυχή και να μη διοχετεύσουν τη βία ως μια συνήθη «κοινωνική» πρακτική στο υποσυνείδητο του παιδιού. Το ΡΙΚ ως η δημόσια ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία οφείλει να είναι ακόμα πιο προσεκτικό.

Η Αρχή εκφράζει την ευαρέσκεια της για την αναγνώριση, εκ μέρους του Ιδρύματος, της υποχρέωσης του να υπάρχει ακουστική προειδοποίηση όταν οι σκηνές που προβάλλονται περιέχουν την οποιαδήποτε μορφή βίας και χαιρετίζει το γεγονός ότι έχουν δοθεί οδηγίες στους παραγωγούς *«να αποφεύγονται τέτοιες σκηνές και να προβάλλονται μόνο όταν αυτό είναι απολύτως απαραίτητο και μόνο όταν προηγείται ακουστική προειδοποίηση»*.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 19(5)(α) (υποστοιχείο 1)** και **19(5)(γ) (υποστοιχείο 2)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ.300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Η Αρχή, έχει δώσει στο Ίδρυμα το δικαίωμα να υποβάλει τις απόψεις του και μπορεί, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στο Ίδρυμα την ευκαιρία να υποβάλει τις απόψεις του και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί το Ίδρυμα, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς και/ή προσωπικώς, ως επιλέξει. Η υποβολή των απόψεων του Ιδρύματος, μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής του.

Σε περίπτωση που το Ίδρυμα επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς, καλείται όπως τις υποβάλει στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας Απόφασης.

Σε περίπτωση που το Ίδρυμα επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς, καλείται όπως πληροφορήσει την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας Απόφασης, ότι επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθεί ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση εντός της πιο πάνω προθεσμίας, θα προχωρήσει στην επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

(ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)

Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 41/2020(68)

**ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΚΥΠΡΟΥ (Τηλεοπτική Εκπομπή Ρ.Ι.Κ Ένα)**

Ημερομηνία Απόφασης: 6 Οκτωβρίου, 2021

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Κασάπη, Πρόεδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτη, Χρύσως Τσόκκου, Πάνου Κανελλόπουλου, Αγγελικής Λαζάρου, Μελών.

Εκ μέρους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου: κ. Αυγουστίνος Τσάρκατζης, Δικηγόρος, κ. Πανίκος Χατζηπαναγής Υπεύθυνος Σύνταξης και κ. Γιούλα Κυριάκου, Αναπληρώτρια Προϊστάμενη Προγραμμάτων Τηλεόρασης.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2020, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση, υπάρχουν παραβάσεις του άρθρου **19(5)(α) και (γ)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ. 300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) το οποίο αναφέρει:

***19(5)(α)** Το Ίδρυμα έχει υποχρέωση να διασφαλίζει ότι οι τηλεοπτικές εκπομπές του δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας.*

***(γ)** Για τα αναφερόμενα στις παραγράφους (α) και (β) προγράμματα που μεταδίδονται σε μη κωδικοποιημένη μορφή, το Ίδρυμα έχει υποχρέωση να διασφαλίζει ότι προηγείται ακουστική προειδοποίηση ή ότι αναγνωρίζονται από την παρουσία ενός οπτικού συμβόλου καθ' όλη τη διάρκειά τους.*

Η Αρχή, είχε δώσει στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου (Ρ.Ι.Κ.) την ευκαιρία να ακουστεί και μπορούσε, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στο Ρ.Ι.Κ. την ευκαιρία να ακουστεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **9.11.2020**, κοινοποίησε στο Ίδρυμα την απόφαση της ημερομ. **30.9.2020** και το κάλεσε όπως υποβάλει τις απόψεις του για σκοπούς επιβολής κυρώσεων. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Η Αρχή σας καλεί, εάν επιθυμείτε, να υποβάλετε τις απόψεις σας γραπτώς και/ή προσωπικώς. Η υποβολή των απόψεων μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως ή/και μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις γραπτώς, καλείστε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε τις απόψεις σας προσωπικώς, καλείστε να πληροφορήσετε την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής ότι επιθυμείτε να υποβάλετε τις απόψεις σας προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση εντός της πιο πάνω προθεσμίας, θα προχωρήσει στην επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Το Ρ.Ι.Κ. με επιστολή του Αν. Γενικού Διευθυντή του ημερομ. **9.11.2020**, (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α') υπέβαλε εκ νέου επιστολή του ημερομ. **27.7.2020** το περιεχόμενο της οποίας επιθυμούσε να επαναλάβει και ταυτόχρονα ενημέρωσε την Αρχή ότι επιθυμεί να υποβάλει τις θέσεις του προφορικώς.

Στη συνέχεια και εξαιτίας της έναρξης τη πανδημίας του Covid 19 η Αρχή με επιστολή της ημερομηνίας **19.11.2020**, εξήγησε στο Ίδρυμα ότι λόγω των διάφορων υγειονομικών πρωτοκόλλων που είχαν τεθεί σε ισχύ λόγω Covid-19 προέκυπταν πολλές δυσκολίες στον προγραμματισμό εξέτασης των υποθέσεων για τις οποίες το Ίδρυμα εξέφρασε την επιθυμία να είναι παρόν κατά την ακρόαση. Η Αρχή κάλεσε το Ίδρυμα, αν και το ίδιο το επιθυμούσε, όπως ασκήσει το δικαίωμα ακρόασής του υποβάλλοντας τις θέσεις του γραπτώς, εξαιτίας των ιδιαίτερων συνθηκών που είχαν προκύψει. Το Ρ.Ι.Κ. με επιστολή του ημερομ. **20.11.2020** ενημέρωσε την Αρχή πως, σε ό,τι αφορά στην παρούσα υπόθεση, δεχόταν να υποβάλει τις θέσεις του γραπτώς. Το Ίδρυμα με ένα επιστολή του ημερομ. **23.11.2020** υπέβαλε γραπτώς τις θέσεις του για την παρούσα υπόθεση εκφράζοντας ταυτόχρονα την παράκληση όπως του δοθεί η δυνατότητα να υποβάλει τις θέσεις του και προφορικώς (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'). Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **10.12.20** ενημέρωσε το Ίδρυμα πως θα ειδοποιηθεί με σχετική επιστολή για να παραστεί κατά την εξέταση της υπόθεσης.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **14.9.2021**, κάλεσε το Ρ.Ι.Κ. να παραστεί στη συνεδρία της ημερομ. **23.9.2021**, κατά την οποία θα εξεταζόταν η παρούσα υπόθεση.

Στην εν λόγω συνεδρία ημερομ. **23.9.2021** η Αρχή ενημέρωσε τους εκπροσώπους του Ιδρύματος ότι, λόγω απουσίας του μέλους της Αρχής κ. Αγγελικής Λαζάρου, η προγραμματισθείσα εξέταση της υπόθεσης 41/2020(68) αναβαλλόταν για επόμενη συνεδρία της Αρχής.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **29.9.2021** κάλεσε το Ρ.Ι.Κ. να παραστεί στη συνεδρία της ημερομ. **6.10.2021**, κατά την οποία θα εξεταζόταν η παρούσα υπόθεση.

Στη συνεδρία της Αρχής ημερομ. **6.10.2021** και ώρα **15:15**, εκ μέρους του Ρ.Ι.Κ. παρέστησαν για την παρούσα υπόθεση, οι κ. Αυγουστίνος Τσάρκατζης, Δικηγόρος, κ. Πανίκος Χατζηπαναγής Υπεύθυνος Σύνταξης και κ. Γιούλα Κυριάκου, Αναπληρώτρια Προϊστάμενη Προγραμμάτων Τηλεόρασης.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίας ο δικηγόρος του Ρ.Ι.Κ. ανέφερε προφορικά τα όσα καταγράφονται στην αγόρευσή του ημερομ. **23.9.2021**, την οποία κατάθεσε κατά τη διάρκεια της συνεδρίας της Αρχής. (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ').

Επιπλέον των όσων αναφέρονται στη γραπτή αγόρευση του δικηγόρου του Ρ.Ι.Κ., διεξήχθη η ακόλουθη συζήτηση μεταξύ μελών της Αρχής και των εκπροσώπων του Ρ.Ι.Κ.:

Εισαγωγικά, η Πρόεδρος της Αρχής έκανε περιληπτική αναφορά στην ουσία της παρούσας υπόθεσης.

Το λόγο ακολούθως πήρε ο κ. Τσάρκατζης ο οποίος ανέφερε μεταξύ άλλων ότι «*Το Ρ.Ι.Κ. θα ήθελε να ληφθεί υπόψη ότι «η επίδικη είδηση, ως πολύ καλά γνωρίζετε και τι ακολούθησε μετά από αυτήν την είδηση, είναι ύψιστης ειδησεογραφικής σημασίας. Η είδηση προβλήθηκε από όλα τα μεγάλα δίκτυα παγκοσμίως, μάλιστα οι σκηνές που μετέδωσε το ΡΙΚ, ήταν ακριβώς οι ίδιες που μεταδόθηκαν από μεγάλα δίκτυα. Δηλαδή το ΡΙΚ μετέδωσε αυτούσιες τις σκηνές, όπως αυτές λήφθηκαν από μεγάλα ειδησεογραφικά δίκτυα και δεν είχε προβεί σε οποιανδήποτε παρεμβολή. Για παράδειγμα, να εστιάζει ο τηλεοπτικός φακός σε σκηνές βίας, ούτε μπορούσαν, ήταν αυτούσια όπως λήφθηκε το ρεπορτάζ, προβλήθηκε από το ΡΙΚ. Θέλω να ληφθεί υπόψη, ότι η απολογία του κύριου Μαλιώτη 17.7.20 ήταν άμεση. Αυτό που έχω αναφέρει από προηγουμένως, ότι οι παραβάσεις τις οποίες κατηγορήθηκε ο σταθμός 19.5Α και Γ, στηρίζονται ακριβώς στα ίδια γεγονότα, και ως εκ τούτου, τυχόν ξεχωριστή επιβολή ποινής, για την κάθε παράβαση, θα έχει ως αποτέλεσμα να τιμωρηθεί δύο φορές για το ίδιο αδίκημα το ΡΙΚ. Άρα, κατά την άποψή μας, θα πρέπει να επιβληθεί ποινή μόνο για τη μια εκ των δύο κατηγοριών».*

Στη συνέχεια πήρε τον λόγο η κ. Γιούλα Κυριάκου, η οποία ανέφερε μεταξύ άλλων ότι: «*(...) οποιεσδήποτε συστάσεις της Αρχής, κοινοποιούνται άμεσα σε όλους τους παραγωγούς προγράμματος και στους δημοσιογράφους του τμήματος τηλεόρασης. Το συγκεκριμένο, όπως είπε και ο δικηγόρος του ΡΙΚ, ήταν μια είδηση που ήταν παντού, έπαιζε παντού και στα μέσα*

κοινωνικής δικτύωσης και στο Euro news, στην EPT και στην EBU. Συμφωνώ απόλυτα με την προειδοποίηση που έπρεπε να μπει, λάθος μας, απολογούμαστε, έχει γίνει σύσταση στους παραγωγούς να το προσέξουν και θέλω να φέρω παράδειγμα τη σύστασή σας για τη σύριγγα που μπαίνει για τους εμβολιασμούς, που μας έχετε στείλει επιστολή και αμέσως μπήκε η μάσκα και να πω ότι μόλις μας στείλετε κάτι, αμέσως το κοινοποιούμε, αμέσως σας λαμβάνουμε ως ΡΙΚ, και λαμβάνουμε πάρα πολύ σοβαρά υπόψη τις συστάσεις, αλλά το συγκεκριμένο ήταν πραγματικά breaking news, μεταδιδόταν από παντού και δεν το είχαμε τη συγκεκριμένη στιγμή αξιολογήσει, για να μπει το προειδοποιητικό, ότι ίσως θα ακολουθήσουν σκηνές, που ίσως ενοχλήσουν τους ανήλικους».

Ακολούθως μίλησε ο κ. Πανίκος Χατζηπαναγής ο οποίος ανέφερε ότι: «υπάρχουν κάποιες φορές στην ιστορία της τηλεόρασης και τούτη ήταν ιστορική στιγμή, κάποιες εικόνες που μπορεί να ενοχλήσουν ή και να ενοχλούν διακριτικά. Έχει εικόνες και φωτογραφίες που εξακολουθούν να κυκλοφορούν και που ενοχλούν σίγουρα, ειδικά σε περιόδους πολέμου, το μωρό που κυκλοφορεί γυμνό μετά τον βομβαρδισμό, ο άνθρωπος το 1974 που κρέμεται από τα ερείπια του ξενοδοχείου, έχει κάποια πράγματα που εν ιστορία. Από τη στιγμή, που το ΡΙΚ δέχτηκε ότι έπρεπε να προειδοποιήσει το να αποφύγει τη συγκεκριμένη εικόνα που διαμόρφωσε ιστορία, ακόμα και στα γήπεδα, δεν ξέρω εάν ως σήμερα ακόμα γονατίζουν με τον συγκεκριμένο τρόπο, ήταν μέρος της ιστορίας και εν μέρος τώρα της ιστορίας του πλανήτη. Ξεχάστε τα κυπριακά, εντάξει και τα δικά μας τα μικρά, αλλά το συγκεκριμένο και όταν ήταν breaking news, δύσκολα θα αποφευγόταν με την επισήμανση και την παραδοχή. Θεωρώ ότι μπορούσε, εάν ήταν δυνατόν, να υπάρξει προειδοποίηση, αλλά ήταν breaking news, δεν ξέρω, αλλά εάν μου λέγατε βγάλε το, θα έλεγα είμαστε εκτός πραγματικότητας, το συγκεκριμένο, έχει σκηνές που διαμορφώνουν την ιστορία είτε της Κύπρου, είτε στη συγκεκριμένη περίπτωση του πλανήτη, δεν μπορούμε να μην είναι μέσα στα θέματα που προβάλλονται».

Στο σημείο αυτό η Πρόεδρος της Αρχής ζήτησε από τους εκπρόσωπους του Ρ.Ι.Κ. να επιβεβαιώσουν την αντίληψη που σχημάτισε ότι υπήρχε παραδοχή μόνο για την παράβαση που αφορούσε στη μη προειδοποίηση των τηλεθεατών.

Ο κ. Τσάρκατζης ανέφερε ότι το Ρ.Ι.Κ. παραδέχεται ότι έπρεπε να είχε προειδοποιήσει τους τηλεθεατές αλλά δεν θα μπορούσε να προβάλει κάτι άλλο από αυτό που προβλήθηκε.

Η Πρόεδρος της Αρχής επανέλαβε ότι η παραδοχή αφορούσε στην απουσία προειδοποίησης και μόνο και ο κ. Τσάρκατζης επιβεβαίωσε λέγοντας «ναι, ήταν παράλειψη η μη προειδοποίηση αλλά το ρεπορτάζ έπρεπε να παίζει» .

Η κ. Κυριάκου πήρε εκ νέου τον λόγο και πρόσθεσε : «(...) όπως έδωσα και το παράδειγμα της σύριγγας που εισάγεται στο ανθρώπινο σώμα που μας έχετε κάνει σύσταση και το έχετε παίζει και βάζουμε μια μάσκα και απαλύνουμε. Ίσως τώρα που γνωρίζουμε και έχω δώσει οδηγίες στους παραγωγούς, να αναλύαμε λίγο τη σκηνή. Όταν είναι ζωντανό, είναι πολύ δύσκολο τεχνικά να γίνεται, ότι είναι στο post production, μπορεί να γίνει. Εγώ θέλω να καταλήξω ότι λαμβάνουμε πολύ σοβαρά υπόψη, ό,τι μας γράφετε κοινοποιούνται, όλες οι συστάσεις, προς όλο το προσωπικό και λαμβάνονται όλα τα δυνατά μέτρα, έτσι ώστε, διότι είμαστε πάρα πολύ ευαισθητοποιημένοι και εμείς, για τους ανήλικους».

Η Πρόεδρος της Αρχής ανέφερε ότι σημειωθήκαν τα όσα ανέφεραν οι εκπρόσωποι του Ιδρύματος και συμπλήρωσε ότι ως Δημόσια Ραδιοτηλεόραση, το ΡΙΚ ίσως θα έπρεπε να αντιμετωπίζει το θέμα της προστασίας των ανηλίκων με ακόμη περισσότερη ευαισθησία.

Αναφορικά με τις γραπτές θέσεις του Ιδρύματος όπως περιέχονται στη γραπτή αγόρευση του κ. Τσάρκατζη ημερομ. 23.9.2021 αλλά και τις προφορικές θέσεις του Ιδρύματος όπως εκφράστηκαν ενώπιον της Αρχής, σημειώνονται τα ακόλουθα:

Η Αρχή σε καμία περίπτωση δεν αμφισβητεί την σημασία της συμπερίληψης σε ενημερωτικά προγράμματα του συγκεκριμένου ή οποιουδήποτε άλλου ρεπορτάζ. Η Αρχή έχει υπογραμμίσει πολλάκις ότι θεωρεί αναφαίρετο δικαίωμα των δημοσιογράφων την αξιολόγηση των ειδήσεων και επιλογή της ειδησεογραφίας ενός δελτίου ειδήσεων.

Η Αρχή εκφράζει την ευαρέσκειά της για το γεγονός ότι το Ίδρυμα αντιλαμβάνεται την σημασία της, εκ των πρότερων, προειδοποίησης σε σχέση με περιεχόμενο ρεπορτάζ που μπορεί να ενοχλήσει, αλλά ταυτόχρονα υπογραμμίζει ξανά ότι είναι υποχρέωση του Ιδρύματος να έχει γνώση του πραγματικού περιεχομένου όλων των ρεπορτάζ και, στα πλαίσια της αυτορρύθμισης, να τα αξιολογεί ανάλογα ώστε να ενημερώνει, ως έχει νομική -και όχι μόνο- υποχρέωση τους τηλεθεατές δίνοντας τους την δυνατότητα να επιλέξουν αν θα παρακολουθήσουν ή όχι ένα ρεπορτάζ που, το Ίδρυμα τους έχει ήδη ενημερώσει για το περιεχόμενο του.

Αναφορικά με την θέση του Ιδρύματος ότι *«η επίδικη είδηση ήταν υψίστης ειδησεογραφικής σημασίας, είδηση που προβλήθηκε από όλα τα μεγάλα δίκτυα παγκοσμίως»* και ότι μεταδόθηκαν *«αυτούσιες οι σκηνές όπως αυτές λήφθηκαν από τα μεγάλα ειδησεογραφικά δίκτυα και δεν προέβη σε οποιαδήποτε παρεμβολή κατά τρόπο που να εστιάζει ο φακός σε σκηνές βίας»* δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή ως δικαιολογία. Όλοι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί, αλλά ιδιαίτερα το Ρ.Ι.Κ., ως Δημόσια Ραδιοτηλεόραση, έχουν υποχρέωση τόσο έναντι της οικείας Νομοθεσίας όσο και έναντι των τηλεθεατών τους, στην ολότητα τους συμπεριλαμβανομένων και των ανηλίκων –αφού η μετάδοση ήταν εντός οικογενειακής ζώνης - να λαμβάνουν υπόψη τις ευαισθησίες τους και να τους ενημερώνουν για το τι πρόκειται να παρακολουθήσουν. Μια εικόνα δεν χάνει την σκληρότητα της ανάλογα με την σημαντικότητα που μπορεί να έχει. Ίσως αυτό να επιφέρει μια άμβλυνση στο πως προσλαμβάνει μερίδα του πληθυσμού τέτοιες εικόνες, αλλά αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί καθολικό καθώς υπάρχουν, τόσο ενήλικες όσο και ανήλικοι, που να μην έχουν ούτε τις συγκεκριμένες ανοχές αλλά ούτε τις απαραίτητες προσλαμβάνουσες.

Ωστόσο, και αναφορικά με τις θέσεις των εκπροσώπων του Ιδρύματος ότι η σημαντικότητα της είδησης ήταν τέτοια που θα την μετέδιδαν ακριβώς με τον ίδιο τρόπο αλλά με προειδοποίηση, η Αρχή ξεκαθαρίζει ότι η χρήση προειδοποίησης δεν αποτελεί από μόνη της

στοιχείο απαλλαγής. Η προειδοποίηση για να έχει σημασία, θα πρέπει να συνοδεύεται με την ανάλογη ευαισθητοποιημένη προσέγγιση κατά τη μετάδοση τέτοιων ειδήσεων, ειδικά όταν αυτά μεταδίδονται σε χρόνο όπου ενδεχομένως παρακολουθούν ανήλικοι. Η Αρχή θεωρεί ότι μια έμπειρη συντακτική ομάδα μπορεί να μεταφέρει την είδηση σε όλη τη σημαντικότητά της, αφού λάβει υπόψη και την ώρα και το πλαίσιο προβολής της και κάνει τις απαραίτητες αναπροσαρμογές. Με άλλα λόγια η Αρχή θεωρεί ότι υπήρχε τρόπος να ενημερωθεί το κοινό για το θέμα, αλλά παράλληλα να προστατευτούν και οι ανήλικοι.

Οτιδήποτε μεταδίδεται από το Ρ.Ι.Κ., είτε πρόκειται για οπτικογραφημένο πρόγραμμα, είτε «ζωντανό», πρέπει να είναι σύμφωνο με τον περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμο Κεφ.300 Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Κάθε αδειούχος οργανισμός και το Ρ.Ι.Κ. έχουν την απόλυτη συντακτική ευθύνη για οτιδήποτε μεταδίδουν είτε πρόκειται για ζωντανή μετάδοση, είτε όχι. Ο ισχυρισμός ότι το Ρ.Ι.Κ. δεν μπορούσε να ελέγξει από πριν τί θα ειπωθεί και τί θα μεταδοθεί, δεν αποτελεί δικαιολογία ή/και ελαφρυντικό. Είναι ευθύνη του Ρ.Ι.Κ να γνωρίζει και σε περίπτωση που αυτό δεν είναι δυνατό, εάν διαπιστώνει ότι η όποια ζωντανή μετάδοση ενδέχεται να περιέχει στοιχεία τέτοια που πιθανόν να παραβιάζουν τον πιο πάνω Νόμο, τότε να αντιδρά άμεσα, παρεμβαίνοντας. Η εμπειρία του όποιου δημοσιογράφου και ανταποκριτή είναι σεβαστή και αδιαμφισβήτητη χωρίς ωστόσο αυτό να αποτελεί άλλοθι ούτε και να σημαίνει ότι οι εμπειρότεροι δεν υποπίπτουν σε λάθη ή υπερβολές.

Σε ό,τι αφορά στον προφορικό καθώς και στον γραπτό ισχυρισμό του Ρ.Ι.Κ. ότι «*οι παραβιάσεις στις οποίες κρίθηκε ως ένοχο το ΡΙΚ στηρίζονται στα ίδια ακριβώς γεγονότα και ως εκ τούτου τυχόν επιβολής ξεχωριστής ποινής για κάθε παραβίαση θα οδηγούσε στο να τιμωρηθεί το ΡΙΚ για το ίδιο αδίκημα*», αυτός απορρίπτεται στο σύνολο του καθώς πρόκειται για δύο εντελώς διαφορετικές παραβάσεις που μεν πηγάζουν από το ίδιο γεγονός (την προβολή του εν λόγω ρεπορτάζ) αλλά έχουν διαφορετικά συστατικά στοιχεία. Η παράβαση του άρθρου 19(5)(α) αφορά στην υποχρέωση του Ιδρύματος να διασφαλίζει ότι οι τηλεοπτικές εκπομπές του δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βία και ενώ οι πρόνοιες του άρθρου 19(5)(γ) υποχρεώνουν το Ίδρυμα να διασφαλίζει ότι τέτοιων προγραμμάτων προηγείται ακουστική προειδοποίηση ή ότι αναγνωρίζονται από την παρουσία ενός οπτικού συμβόλου καθ' όλη τη διάρκειά τους.

Καταληκτικά, η Αρχή επισημαίνει ότι εξετάζει υποθέσεις και επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις ακολουθώντας τις διαδικασίες, όπως αυτές καθορίζονται από τη νομοθεσία της. Ταυτόχρονα ως διοικητικό όργανο οφείλει να συμμορφώνεται προς τις πρόνοιες του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου 158 (Ι)/1999 και την υπάρχουσα νομολογία των

Κυπριακών Δικαστηρίων σε πλείστα όσα θέματα, όπως σύνθεσης και λήψης αποφάσεων κατά τα διάφορα στάδια της ενώπιον της διαδικασίας.

Ενόψει των ανωτέρω η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε υπόψη της όλα τα ενώπιόν της στοιχεία συμπεριλαμβανομένων των προφορικών και γραπτών θέσεων του Ρ.Ι.Κ. και τη φύση και τη βαρύτητα των παραβάσεων, αποφασίζει όπως επιβάλει στο Ρ.Ι.Κ. κυρώσεις ως ακολούθως:

Για την παράβαση του άρθρου **19(5)(α)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ.300 Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), που έγινε στις 27.5.2020, επιβάλει διοικητικό πρόστιμο **€1.000**.

Για την παράβαση του άρθρου **19(5)(γ)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ.300 Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), που έγινε στις 27.5.2020, επιβάλει διοικητικό πρόστιμο **€2.000**.

Το Ρ.Ι.Κ. καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το διοικητικό πρόστιμο των **€3.000** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(ΡΟΝΑ ΚΑΣΑΠΗ)

Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου.